

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

==== Izpitna pola 1 ====

Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope

Petek, 28. avgust 2015 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpitna pola vsebuje 26 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

*Ta pola ima 12 strani (1–12), od tega 1 prazno.
Barvna priloga ima 4 strani (13–16).*

V sivo polje ne pišite.

Obča

1. Napišite vejo geografije, v katero uvrščamo hidrogeografijo.

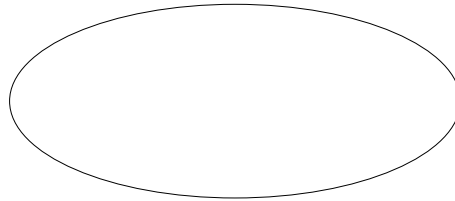
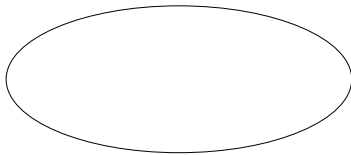
(1 točka)

2. Sladka voda na kopnem se pojavlja v različnih oblikah. V večjo elipso vpišite obliko sladke vode na kopnem, ki ima največji delež, v manjšo pa tisto z najmanjšim deležem. Izbirajte med:

podzemeljske vode

led

reke in jezera

(2 točki)

3. Na sliki 1 sta s kvadratkoma označeni območji z različnimi hidrografskimi značilnostmi. V kvadrata vpišite ustrezni črki, pri čemer črke pomenijo

A območje brez večjih količin podzemeljske vode.

B območje podtalnice.

C območje skalne vode.

Slika 1

(Prirejeno po: Senegačnik, J., in drugi, 2006: Evropa, geografija za 2. in 3. letnik gimnazij, delovni zvezek, str. 54. Modrijan. Ljubljana)

(2 točki)

4. Imenujte obliko podzemeljske vode na sliki 1 v barvni prilogi in opišite vzrok za njeno počasno obnavljanje.

Oblika podzemeljske vode: _____

Opis: _____

(2 točki)

5. Imenujte obliko podzemeljske vode na sliki 2 v barvni prilogi in pojasnite, zakaj je nehala teči voda iz vodnjaka kljub višji gladini vode v okolici.

Oblika podzemeljske vode: _____

Pojasnitev: _____

(3 točke)

Svet 1

6. Obkrožite črki pred pravilnima trditvama o podnebjju Avstralije.

- A Na podnebje skrajnega severa Avstralije vplivajo tudi monsuni.
- B Največjo količino padavin prejema notranjost celine.
- C V Avstraliji ni sredozemskega podnebja.
- D Intenzivne oblike kmetijstva so razvite le na severu celine.
- E Na območjih polsuhega podnebja na zahodu Avstralije je razvita ekstenzivna ovčereja.

(2 točki)

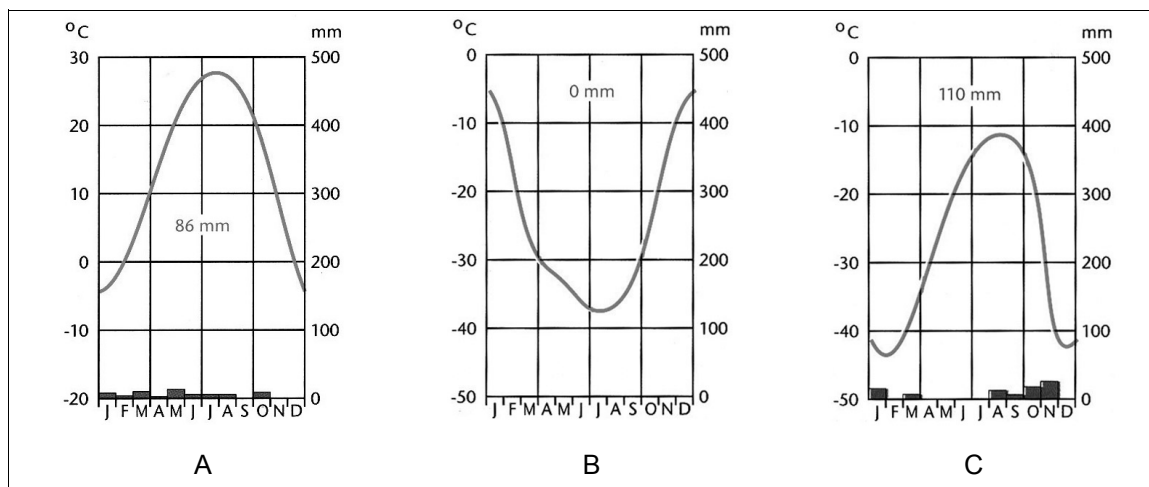
7. Opišite dve razliki med podnebnima tipoma Floride in okolice Velikih jezer v Severni Ameriki.

1 _____

2 _____

(2 točki)

8. Med klimogrami A, B in C na sliki 2 le eden prikazuje podnebne značilnosti kraja v notranjosti Grenlandije. Izpišite črko tega klimograma in imenujte tip podnebja, ki ga ponazarja.

Slika 2

(Prirejeno po: Senegačnik, J., in Drobnjak, B., 2009: Obča geografija za 1. letnik gimnazij, str. 94 in 95. Modrijan. Ljubljana)

Črka klimograma: _____

Tip podnebja: _____

(2 točki)

9. Slika 3 v barvni prilogi prikazuje povprečno letno količino padavin v Afriki. Za označeni območji A in B napišite tisti podnebni dejavnik, ki odločilno vpliva na to, da imata izrazito drugačno količino padavin v primerjavi s sosednjimi območji na isti geografski širini.

Območje A: _____

Območje B: _____

(2 točki)

10. Pomagajte si s sliko 4 v barvni prilogi ter z opisom vzroka in posledice pojasnite dva različna vpliva podnebja na poletno poplavljanje rek v Bengalskem nižavju.

1 _____

2 _____

(2 točki)

Svet 2

11. Med opisi obkrožite dva, ki sta značilna za industrijo Združenih držav Amerike.

Modra banana	stari industrijski pas	pozna industrializacija
Silicijeva dolina	največja proizvajalka zlata	malo naravnih virov

(2 točki)

12. Obkrožite DA, če je trditev pravilna, in NE, če je napačna.

DA	NE	Avstralska industrija zaposluje 70 % prebivalstva.
DA	NE	Kolonialne sile so afriške rude začele velikopotezno izkoriščati že v 17. stoletju.
DA	NE	Med male azijske tigre uvrščamo Južno Korejo, Singapur, Hongkong in Tajvan.

(2 točki)

13. Opišite dve negativni posledici odvisnosti afriških držav od izvoza rud.

1 _____

2 _____

(2 točki)

14. Slika 5 v barvni prilogi prikazuje delež zaposlenih po sektorjih dejavnosti v Združenih državah Amerike in Kanadi. Napišite, v kateri fazi razvoja družbe sta državi, in opišite dve značilnosti njune industrije.

Faza: _____

Opis:

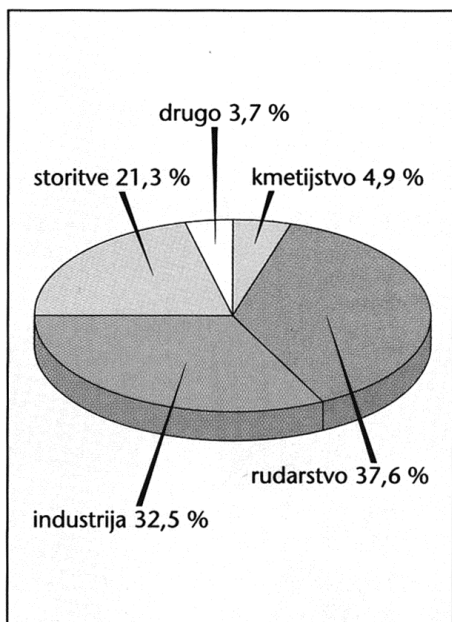
1 _____

2 _____

(2 točki)

15. Primerjajte sestavo afriškega in avstralskega izvoza tako, da s slike 3 izpišete dejavnost, katere delež je v izvozu Afrike nižji, in pojasnite vzrok za razliko.

Slika 3: Sestava avstralskega izvoza po sektorjih dejavnosti leta 2010

(Vir: Senegačnik, J., 2013: Svet, geografija za 2. letnik gimnazij, str. 135. Modrijan. Ljubljana)

Dejavnost: _____

Pojasnitev: _____

(2 točki)

Evropa 1

16. Napišite tip obale, ki je na sliki 6 v barvni prilogi označen s puščico, in obkrožite gospodarsko dejavnost, za katero je ta tip obale najmanj primeren.

Tip obale: _____

GOSPODARSKA DEJAVNOST: ribje farme pomorski promet turizem
(2 točki)

17. Imenujte gorovje v Evropi, ki je na sliki 6 v barvni prilogi označeno s črko A, in orogenezo, v kateri je to gorovje nastalo.

Gorovje: _____

Orogeneza: _____
(2 točki)

18. V pleistocenu je Severno Evropo zajela celinska poledenitev. K reliefnima oblikama napišite, kako sta se spremenili zaradi poledenitve.

Rečna dolina: _____

Vrh gore: _____
(2 točki)

19. Na črti pred nižavjema napišite črko tiste trditve, ki opisuje značilnost posameznega nižavja.

- A Nastalo je v terciarju s tektonskim ugrezanjem.
- B Najstarejše kamnine v Evropi prekriva debela plast sedimentov.
- C Reke so v pleistocenu oblikovale doline v smeri vzhod–zahod.
- D Obdajajo ga mladonagubana gorovja.

_____ Vzhodnoevropsko nižavje _____ Nemško-Poljsko nižavje
(2 točki)

20. Imenujte reliefno obliko v evropskem sredogorju, ki je posledica tektonskega delovanja v terciarju. Pojasnite, kako je to tektonsko delovanje posredno vplivalo na razvoj industrije na tem območju.

Oblika: _____

Pojasnitev: _____

(2 točki)

Evropa 2

21. Obkrožite proces, ki je opisan v besedilu.

»Moja stara starša po očetovi strani sta v Francijo prišla s Portugalske. V to ju je prisilila revščina in želja po boljšem življenju v domovini. Mojega očeta sta vzgajala v portugalskem duhu. Moja mama je Francozinja in morda sta zato z menoj vedno govorila le francosko. Živim v Franciji in sem Francozinja. Sorodstvo na Portugalskem me nič kaj preveč ne zanima. Morda pa se bom enkrat vseeno odpravila tja.«

(Prirejeno po: Likar, M., 2005: Svet okoli nas 2. Učbenik za geografijo v 2. letniku srednjega tehniškega oz. strokovnega in poklicno-tehniškega izobraževanja, str. 23. Mladinska knjiga. Ljubljana)

depupulacija

urbanizacija

asimilacija

(1 točka)

22. Z opisom vzroka in posledice pojasnite, kako bodo današnji migracijski tokovi v svetu vplivali na spremembo verske sestave v Evropi.

(2 točki)

23. Napišite, v kateri od obarvanih (šrafiranih) držav na sliki 4 prevladuje romanska in v kateri slovanska narodnostno-jezikovna skupina.

Slika 4

(Prirejeno po: www.youreuropemap.com. Pridobljeno: 4. 11. 2013.)

Romanska: _____

Slovanska: _____

(2 točki)

24. V preglednico vpišite DA, če je trditev o Baskih pravilna, in NE, če je napačna.

So narodnostna manjšina v dveh državah ob Biskajskem zalivu.	
Zaradi zapostavljanja so se sredi 20. stoletja uprli tudi z ustanovitvijo teroristične organizacije.	

(2 točki)

25. Opišite vzrok za zmanjševanje deleža večinskega naroda v Makedoniji v zadnjih 50 letih.

(1 točka)

26. Pojasnite demografsko značilnost Albanije, zaradi katere so po padcu režima v začetku devetdesetih let 20. stoletja Albanci množično bežali v tujino.

(2 točki)

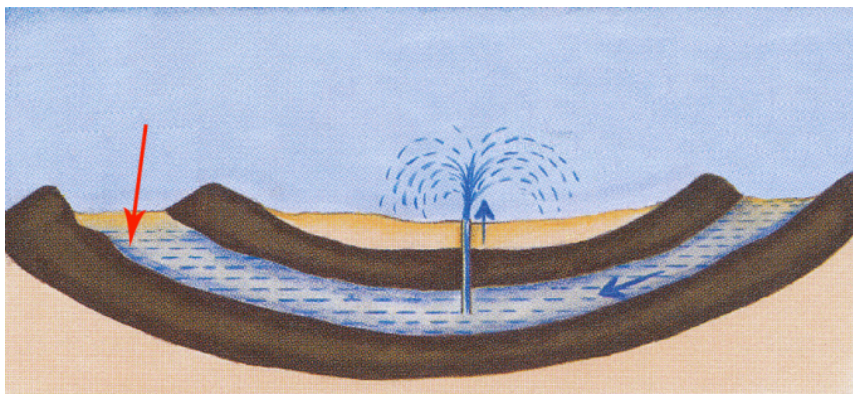

Prazna stran

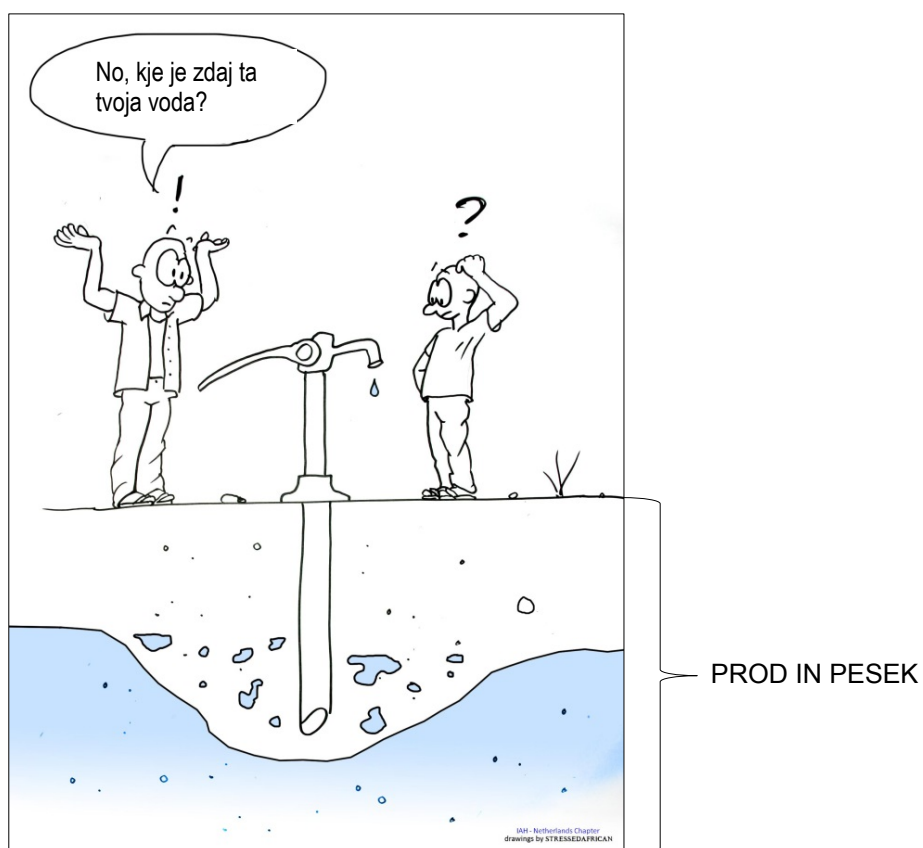
M 1 5 2 5 0 1 2 1 1 3

Barvna priloga (k Izpitni poli 1)

Slika 1

(Prirejeno po: Senegačnik, J., in drugi, 2006: Obča geografija, geografija za 1. letnik gimnazij, str. 130. Modrijan. Ljubljana)

Slika 2

(Prirejeno po: http://www.hydrology.nl/images/docs/iah/cartoons/03_gw_depletion.jpg. Pridobljeno: 12. 11. 2013.)

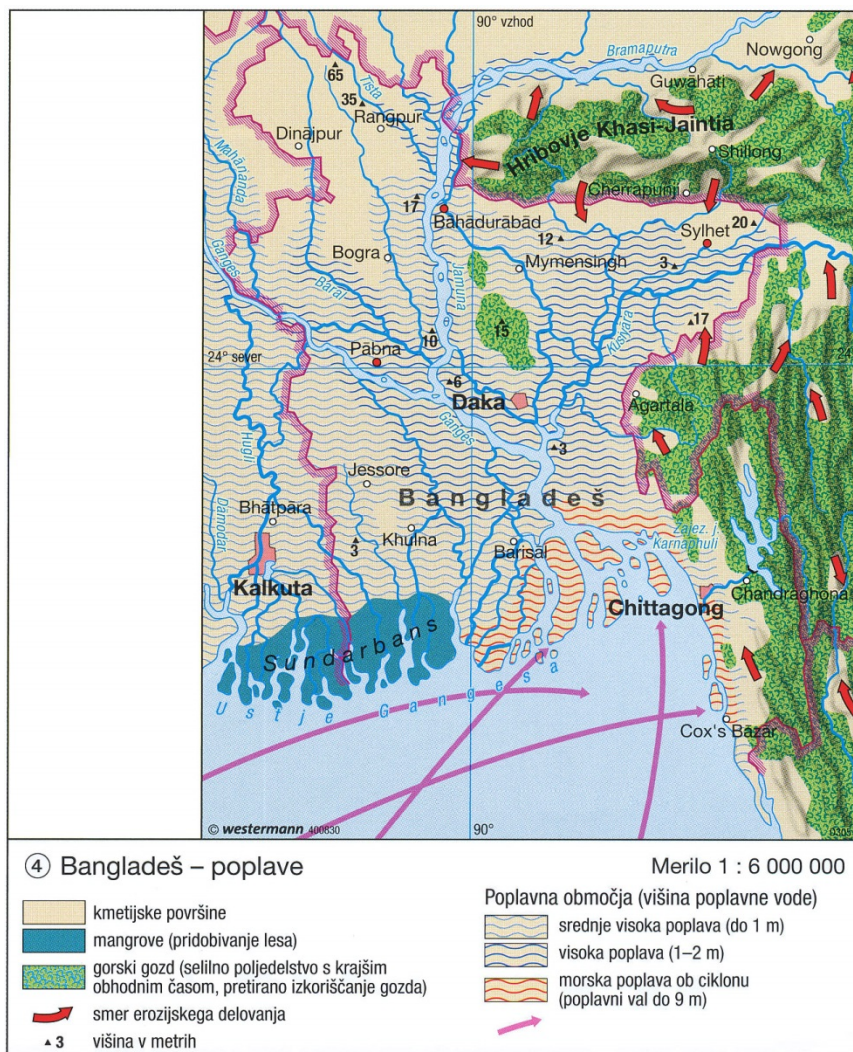

M 1 5 2 5 0 1 2 1 1 4

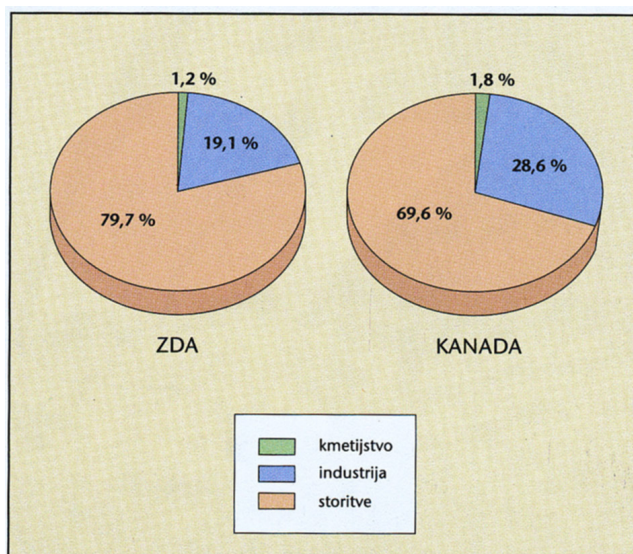
Slika 3

(Prirejeno po: Atlas sveta za osnovne in srednje šole, str. 120. Mladinska knjiga, Ljubljana, 2010)

Slika 4

(Prirejeno po: Atlas sveta za osnovne in srednje šole, str. 114. Mladinska knjiga. Ljubljana, 2010)

Slika 5

(Vir: Senegačnik, J., 2013: Svet, geografija za 2. letnik gimnazij, str. 121. Modrijan. Ljubljana)

Slika 6

(Prirejeno po: Senegačnik, J., 2011: Evropa, geografija za 2. in 3. letnik gimnazij, str. 150. Modrijan. Ljubljana)